

Motion till riksdagen 2013/14:So204

av **Jan Lindholm m.fl. (MP)**

Dags för FN:s barnkonvention att bli svensk lag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra FN:s barnkonvention till svensk lag.

Bakgrund

Riksdagen har vid upprepade tillfällen valt att avslå ett stort antal motioner från flera av riksdagens partier med krav på att FN:s barnkonvention ska införlivas i svensk lag. Motivet för avslag har varit att svensk lag redan skulle leva upp till åtagandena i deklARATIONEN. Vi anser, i likhet med många oberoende bedömare, att så inte är fallet.

Det finns otaliga exempel på hur barnets bästa inte prövas vare sig i statlig eller i kommunal verksamhet. Sverige har haft ett gott rykte internationellt, men det faktum att vi inte gjort barnkonventionen till lag är en av de svarta fläckar vi dras med. I takt med att omvärlden får ökad insikt i hur barn hantearas i Sverige så faller vår gloria sakta på sned. Kravet kommer därför att upprepas till dess det uppfylls.

Vad innebär Barnkonventionen?

”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.”

Detta citat utgör hörnstenen i den av Sverige underskrivna och ratificerade FN-konventionen om barn. Ändå kan vi alltför lätt konstatera att Sverige inte vid alla åtgärder som rör barn sätter barns bästa i främsta rummet. Varken

Fel! Okänt namn på

stat, landsting, kommuner eller andra myndigheter sätter alltid barns bästa i främsta rummet. Varje vecka möts vi av rapporter från massmedier om myndigheters övergrepp mot barn, som är klara brott mot barnkonventionen. Allra tydligast är detta i behandlingen av flyktingbarn som inte själva kan tala för sin sak eftersom de inte behärskar svenska språket. Ibland är den tolkning som erbjuds så undermålig att barnen i praktiken inte har någon hjälp av den. De barn som saknar vuxna anhöriga är mest utsatta.

Hur har Sverige hanterat konventionen?

År 1993 valde riksdagen att förse utlänningslagen med en portalparagraf utifrån barnkonventionen. Man stadgade att ”i fall som rör barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver”. Portalparagrafen har dock blivit fullständigt tandlös. Regelmässigt hänvisar utlänningsmyndigheterna till att vikten av en reglerad invandring väger tyngre än portalparagrafen, vilket är befängt. En internationell förordning, Dublinförordningen, som slår fast att en flykting ska återsändas till första asylsökan i stället för att få sitt ärende behandlat i, i detta fall, Sverige väger också i varje läge tyngre än barnkonventionen och utlänningslagens portalparagraf. En dom i EU-domstolen våren 2013 har dock förändrat situationen för många asylsökande barn som nu får söka i Sverige. Men eftersom FN:s barnkonvention inte är lag i Sverige kan heller inget hända om man bryter mot den.

I Sverige är man barn till dess man fyller 18 år. Trots att en hbtq-identitet kan vara stark redan före den åldern och en person kan ha lämnat sitt land på grund av förföljelse med hot om grovt våld och död tas liten hänsyn till detta vid bedömning av skyddsläget. Det är därmed tydligt att Sverige vid upprepade tillfällen kränker barns rätt till sin egen identitet.

Först när konventionens olika paragrafer får status av allmän svensk lag kan vi beivra myndigheters brott mot desamma. De som hävdar att svensk lag till den grad är så barnanpassad att det är onödigt att göra sådana förändringar bör lära sig att så inte är fallet. De som påstår att barns rättigheter riskerar att försämrans om barnkonventionen får status av svensk lag har helt missförstått förhållandena. I 41 § barnkonventionen stadgas nämligen: ”Ingenting i denna konvention skall inverka på bestämmelser som går längre vad gäller att förverkliga barnets rättigheter och som kan finnas i (a) en konventionsstats lagstiftning; eller (b) för den staten gällande internationell rätt.”

Läget sommaren 2013

Ett flertal signaler från regeringen antyder att en uppluckring i motståndet till att göra FN:s barnkonvention till lag är på gång. En utredning har tillsatts. Hur långt frågan kommit i regeringsarbetet är svårt att bedöma. Det finns

Fel! Okänt namn på

dock ingen anledning att på grund av dessa signaler göra ett uppehåll i det årliga motionerandet i denna fråga. Att motionen är kortare i år än föregående år innebär inte att kravet minskat i styrka, snarare tvärt om. Förhoppningsvis lämnar minst lika många ledamöter som senaste år in motioner i samma ärende.

FN:s barnkonvention bör snarast gälla som lag i Sverige, detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Stockholm den 17 september 2013

Jan Lindholm (MP)

Tina Ehn (MP)

Maria Ferm (MP)